

פרשת תזריע-מצורע: מוות, יולדת, נידה ומצורע - מהי המהות של הטומאה?

1. **המצבים המטמאים, חמישה מתוארים בפרשיותינו:** 1. אישה יולדת טמאה ארבעים יום בלידת זכר ושמונים יום בלידת נקבה. 2. מצורע. 3. זב [גבר שיוצאת ממנו הפרשה חולנית]. 4. בעל קרי. 5. אישה נידה וזבה. **שלושה נוספים מתוארים במקומות אחרים בתורה:** 6. נבלת בעל חיים שלא נשחט כהלכה. 7. שמונה שרצים מתים מטמאים, כמו עכבר, צב ולטאה. 8. אדם מת.

רמב"ם סוף הלכות מקוואות: דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן ואינן מדברים שדעתו של אדם מכרעת אותו, והרי הן מכלל החוקים. וכן הטבילה מהטומאות מכלל החוקים הוא, שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים, אלא גזירת הכתוב היא ... **ואף על פי רמז יש בדבר.**

נדה לא: שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה אמרה תורה יולדת מביאה קרבן? אמר להן: בשעה שכורעת לילד, קופצת ונשבעת שלא תזקק לבעלה, לפיכך אמרה תורה תביא קרבן. **אברבנאל:** מביאה קרבן עולה כדי להידבק ביוצרה אשר ... **הפליא בהצלתה מצער וסכנת הלידה.**

2. **ויקרא יב:** אישה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים ... ו[עוד] שלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה, בכל קודש לא תיגע ואל המקדש לא תבוא עד מלאת ימי טהרה: ואם נקבה תלד - וטמאה שבועיים כנידתה ו[עוד] ששים יום וששת ימים תשב על דמי טהרה. **משנה נדה גז:** הזכר נגמר לארבעים ואחד יום והנקבה לשמונים ואחד.

ליקוטי שיחות א/245: כאשר מחנכים ילדים, ישנם טוענים כי חשוב לחנך אותם במצוות העיקריות ולא להוסיף ולהקשות עליהם עם מנהגי ישראל. על כך מלמד סדר הקושיות ב'מה נשתנה': הדבר הראשון שהילד שואל עליו, הדבר הראשון שצד לו את העיניים, הוא לא מצווה דאורייתא או מדרבנן, אלא דווקא מנהג ישראל. זה מה שתופס אותו ונושא את החשיבות העיקרית.

3. **ספר החינוך שסב:** ענין הטמאה ידוע לחכמים, שיחליש כוח הנפש השכלית ויעררב אותה ויפריד בינה ובין השכל העליון השלם ... כמו שכתוב בענין הטומאה: 'ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם', חסר אל"ף - ודרשו חכמים (יומא לח): **וניטמטם בהם, שמעינות השכל מטמטמים בטומאה.**

כוזרי מאמר שני אות ס: אמר החבר: אין כל יחס בין שכלנו לעניין האלוקי וראוי כי לא נשתדל כלל למצוא סיבה לנשגבות האלה ולכל הדומה להן, אולם אחר בקשת הסליחה מאת האלוקים ומתוך הימנעות מההכרעה אני אומר: יתכן כי הצרעת והזיבות תלויות בטומאת המת, כי המוות הוא ההפסד הכללי לגוף, האבר המצורע דומה למת, וכן הזרע הנפסד, כי יש בו רוח חיים טבעי ובו ההכנה להיות טיפת דם ממנה יתהווה האדם ולכן הפסדו של זרע זה, הוא ניגוד לתכונת החיות ורוח החיים.

אור החיים במדבר יט,ב: אדם מישראל שמת, להיותו מלא קדושה מתוקה ... הנה בצאת הנפש ונתרוקן הגוף, יתקבצו הקליפות שהן כוחות הטומאה התאבים להידבק בקדושה כדי ליהנות מהטעם הערב.

4. **ליקוטי שיחות יב/65:** ענין הטומאה בא מצד הישות [הרגשה עצמית וגאוה].

ליקוטי שיחות לז/44: אמר חז"ל (שבת נה,ב) כי ארבעה מתו בעטיו של נחש, היינו שלא היה בהם שום חטא ומתו רק מפני חטא עץ הדעת ... היינו שעל ידי החטא ניתנה זוהמה בכל אדם, וכתוצאה מהטומאה והזוהמה, נוצרה עניין המיתה.

ליקוטי שיחות יד/26: אמרו חז"ל (עירובין ק,ב) כי דם נדה הוא מהקללות שהתקללה חוה בחטא עץ הדעת, היינו שעל ידי מציאות החטא נתהווה בה מציאות של רע המתבטא בחלקו בדם נדה, אבל הגוף ... דוחה אותו החוצה ואינו סובל מציאות של רע. **ליקוטי שיחות כז/85:** לאחר חטא עץ הדעת, אמר האלוקים לחווה: 'הרבה ארבה עצבונך והרונך, בעצב תלדי בנים'. כל לידה באופן של צער לידה, יש בה ביטוי של חטא עץ הדעת ועפ"ז מובן טעם הטומאה של היולדת. ומזה מובנת הסיבה שיוולדת צריכה להביא קרבן חטאת לכפרתה, וזאת ככפרה על חטא עץ הדעת.